

AMATÖR SPORUN GELİŞMESİNDE BELEDİYELER SPOR LİGİNİN ÖNEMİ¹

Yayın Geliş Tarihi: 20.05.2024
Yayınlanma Tarihi: 30.06.2024

Vahdet ALAEDDİNOĞLU²

Özet

Amatör spor dallarının gelişmesi ülke spor alt yapısının gelişmesiyle yakın ilişkilidir. Özellikle spor alt yapısının gelişmesi insan kaynağı olarak görülen çocukların yetiştirilmesiyle mümkündür. Ayrıca bu alt yapısının sürekli ve özenli bir programla geliştirilmesi gerekmektedir. Özellikle spor alt yapısının oluşturulması; Antrenör, sporcu, tesis ve doğru spor yönetimi ile ülkenin geleceği olan çocukların daha başarılı bir şekilde yetiştirilmesi mümkün olacaktır.

Ülkemizde 81 il bulunmaktadır. Bunların 30 tanesi büyükşehir, diğerleri il belediyesi statüsündedir. Büyükşehir ilçe belediyesi sayısı 519 iken normal ilçe belediye sayısı 400 tane dir. Ülke nüfusunun %83'ü büyükşehir belediye sınırları içerisinde yer alırken %17 diğer belediye sınırları arasında yaşamaktadır. Ayrıca büyükşehir yasasıyla ortaya çıkan değişim sonucunda Büyükşehir Belediyeleri özel bir statü kazanmışlardır. Hem bütçe anlamında hem de tesislerin yönetimi konusunda büyük imkanlara sahip olan Büyükşehir Belediyeleri spor alt yapısının gelişmesinde önemli bir rol alabilirler. Bu kapsamda yasada yapılacak değişikliklerle Büyükşehir Belediye Ligleri oluşturularak spor alt yapısının gelişmesi sağlanabilecektir. Ligler ortak spor dalları ile ya da ilgili Spor bakanlığı ve Federasyonlarla işbirliği yapılarak liglerin statüleri konulmalı ve liglerde yarışacak her belediye ister bağımsız isterse belediye bünyesinde spor kulübü branşları açarak üst kategori ligleri oluşturulmalıdır.

Sonuç olarak bu liglerin oluşturulması ülke amatör sporunun yaygınlaşmasını ve çocuklar için büyük bir fırsat eşitliği sağlayacaktır. Yasal mevzuat değişikliği, bakanlık ve federasyonlar ile iş birliği ve planlama takvimi, büyükşehir belediyeler birliği yapısının oluşturulması, ödül yönetmeliğinin düzenlenmesi, liglere katılan amatör sporcuların statülerinin belirlenmesi, süreklilik sağlanabilmesi her yıl bir belediyenin düzenlenmesi, ulusal yönetim şeması oluşturulduktan sonra programın uluslararası boyuta taşınması gibi durum yaratımları programın başarıyla gerçekleştirilmesini sağlayacaktır.

Anahtar kelimeler: Amatör Spor Dalı, Spor Yönetimi, Büyükşehir Belediye Ligi, Spor Alt Yapısı

¹ Bu araştırma Uluslararası Ankara Kongresinde özet bildiri olarak sunulmuştur.

² Doç. Dr. , Atatürk Üniversitesi Horasan Meslek Yüksek Okulu, V.alaeddinoglu@atauni.edu.tr

THE IMPORTANCE OF MUNICIPAL SPORTS LEAGUE IN THE DEVELOPMENT OF AMATEUR SPORTS

Abstract

The development of amateur sports is closely related to the improvement of a country's sports infrastructure. It is in particular possible to advance sports infrastructure through the training of youths, who are accepted as a human resource. Additionally, this infrastructure must be sustained continuously and meticulously by preparing a well-planned program. With the help of talented coaches, athletes, facilities and proper sports management and the construction of sports infrastructure more successful training of children will be possible who the next generations of the country are. Türkiye has 81 provinces, 30 of which are metropolitan municipalities and the others have provincial municipality status. There are 519 metropolitan district municipalities and 400 district municipalities. 83% of the country's population resides within the boundaries of metropolitan municipalities, while 17% live within other municipal boundaries. Moreover, as a result of the changes brought about by the Metropolitan Law metropolitan municipalities have gained a special status. Metropolitan municipalities, which have significant financial resources and the facilities, can play an important role in the development of sports infrastructure. In this context, with changes to the law, Metropolitan Municipality Leagues can be established to enhance sports infrastructure development. The leagues should be structured with common sports disciplines or in cooperation with the relevant Ministry of Sports and Federations, and each municipality competing in the leagues should establish upper-category leagues, either independently or within the municipality's sports club branches. In conclusion, the establishment of these leagues will facilitate the spread of amateur sports nationwide and provide significant opportunities for children. It is imperative for the successful implementation of the program that regulatory changes, cooperation with the Ministry and Federations, the creation of a planning calendar, the formation of a Union of Metropolitan Municipalities, the arrangement of an award regulation, the determination of the status of amateur athletes participating in the leagues, the provision of continuity by having a different municipality organize the event each year, and the international expansion of the program and the creation of a national management scheme should be realised.

Keywords: Amateur sports branches, sports management, metropolitan municipality league, sports infrastructure.

Giriş

Spor, geçmişten günümüze spor kavramı insanları bir araya getiren ve toplumsal yapıları etkileyen bir olgudur. Daha önceleri savaşmak ve hayatta kalmaya yönelik hareketler ve çalışmalar olurken zamanla insanların boş zamanlarında karşılıklı yarışmaları da içeren bir kültürel olgu haline gelmiştir. Spor ve insan birbirinden ayrılmaz iki kavramdır. Yaşamın her döneminde insanların yaptıkları hareketler, başlangıçta fiziksel aktivite olarak karşımıza çıkarken daha sonra bu hareketler sistemli hale getirilerek kurallı sportif hareketlere dönüşmektedir (Atasoy & Kuter, 2005). Spor kültürünün oluşması uzun yıllara dayalı bilimsel temellere dayanarak mümkün olmaktadır. Aynı zamanda spor kültürü, toplumun sağlıklı, uyumlu ve başarılı olmasında etkili bir yoldur. Spor, yapan ve izleyenler açısından farklı anlamlar taşımakla birlikte çok değişik anlamlar almıştır. İçerisinde kazanma, kaybetme, psikolojik faktörler, fizyolojik faktörler, rekabete dayalı ve her şartın öngörülemeyen birçok faktörün iç içe olduğu insana özgü faktörleri etkileyen bir etkinlik şeklidir. Ülke nüfusunun yaklaşık 14 seviyesinde olduğu düşünülürse bu insan kaynaklarının yönetimi büyük oranda değer kazanmaktadır (Nüfus, 2020). Bunun yanı sıra birçok yönetim alanında olduğu gibi amatör spor hizmetleri alanında da merkezîyetçi bir yönetim tarzı benimsenmiştir (Zengin & Öztaş, 2008). Bu merkezîyetçi sistem sporun uzaktan yönetilmesi her ülkenin her bölgesinde farklılıklara göre tek bir programın uygulanmasına neden olmakta bu da farklılıkların göz ardı edilmesine neden olmaktadır (Yüzgenç & Özgül, 2014).

Spor kavramının toplumsal etkileri göz önüne alınırsa hem sağlık hem kültürel hem de insanları bir araya getirmesi açısından dünyanın en büyük etki faktörlerinden biridir. Modern sporun yaygınlaşması ile dünyanın her yerinde

insanların ilgi noktası haline gelen bir durum haline gelmiştir. Özellikle teknolojinin gelişmesiyle dünyada insanların evrensel kavramları arasında yer almıştır. İlk başladığı andan itibaren modern olimpiyatlar büyük bir değişim göstererek kitlesel olguları ve reklamları etkileyen bir ve hem ülkeler bazında hem de sporcular bazında tanınırlığın bir yolu olmuştur (Tezcan, 1992). Marka değeri bakımından işletmelerde olduğu gibi şehirler ve ülkeler için çok büyük tanıtım alanlarından biridir. Ülkelerin marka değeri spor prestijindeki gelişimine bağlı olarak olimpiyatlarda aldığı derecelere yakın ilişki içerisinde. Bunun yanı sıra ülkelerin sporcu kaynağı, tesisleşme, toplumsal spor kültürünün oluşması ve modern kentleşme sportif başarının beraberinde gelişim göstermektedir (Kargün, 2014).

Yerel yönetimler, bir ülkede sporun gelişmesinde, yerelde yaşayan halkın teşvik eden, halk ile sporu bir araya getiren ve sporun en küçük yerleşim yerlerine yaygınlaştırılmasında en etkili kamu kuruluşudur. 2004 yılında çıkarılan 5216 sayılı kanunla yerel yönetimlere sporun gelişmesi adına çok büyük yetkiler verilmiştir (mevzuat.gov.tr, 2021). Özellikle halka açık yerlerde rekreasyon amaçlı spor tesisleri ve sportif tesislerin yapılması, yönetilmesi açısından stratejik planlar yapmaları konusunda geniş yetkilere sahip olmuşlardır. Bu yetkiler yerelde yaşayan halkın memnuniyetini sağlayarak katılımcı sayılarını da artırma amacıyla yapılmaktadır. Bu tesislerin çoğalması yerel halka hizmet ettiği gibi o yerelde bulunan spor kulüplerine ve sporcularına da geniş bir kullanım ağı sağlamıştır (Ağılönü & Mengütay, 2009).

Türk sporu yönetimi kurulduğu ilk günden beri çok büyük değişiklikler göstererek günümüze kadar gelmiştir. Başlangıçta TİCİ ile başlayan süreç günümüzde Spor Bakanlığı eliyle yürütülmektedir. Spor Bakanlığına bağlı teşkilat şemasıyla Spor Genel Müdürlüğü ve Özerk Bağlı Federasyonlar eliyle gelişimini devam ettirmektedir (Bayansalduz, 2003). Bir bireyin amatör sportif faaliyetlere yarışmacı katılım sağlaması Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü aracılığı ile mümkün olmaktadır. Sporcu kimliği kazanmış birey ya ferdi sporcu ya da kulüp sporcusu olarak yarışmalara katılabilmektedir (Mevzuat, 2019). Yarışmalardan alınan sonuçların resmîyet kazanması onaylanan yarışma takvimlerine göre yapılmaktadır. Bu durum Türkiye’de sporun merkezîyetçi bir anlayışla devlet tarafından idare edildiğini göstermektedir. Bunun tam tersi durum sporda gelişmiş ülkelerde daha farklıdır. Merkezîyetçi yönetim yerine yerel federasyonlar ve gönüllü organizasyonlar tarafından yapılmaktadır. Bu da sınırlı kaynakların en verimli şekilde kullanılmasını sağlamaktadır. Ülkemizde ise bu durum Gençlik Spor Bakanlığının sponsor gibi bir yaklaşımı ya da faaliyetlerin ana finansörü durumuna düşmesine neden olmaktadır. Alan bilimcilerin yaptıkları araştırmalarda sporun gelişmesi ve yaygınlaşması için Spor Genel Müdürlüğü’nün yetki ve sorumluluklarının yerel yönetimlerle paylaşılması gerektiğini göstermiştir.

2004 yılında yürürlüğe giren 3289 sayılı Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanununa göre yerel yönetimler bir yıl önceki gelirlerinin bir kısmını spor faaliyetleri ve spor tesislerine harcamakla yükümlüdürler (Erkan, 2014). Fakat bu miktarlar genellikle belediyeler tarafından diğer hizmet kalemlerine aktarılmakta ve bu bütçenin etkin ve efektif kullanılmasını engellemektedir. Ancak 2004 yılında 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ile uygulamada büyük değişiklikler gerçekleştirilmiş ve spora harcanan bütçe miktarları artırılmıştır. Bu artış yapılan bilimsel araştırmalara ve faaliyetlere yansımıştır. İllerde yapılan gerek ulusal gerekse uluslararası organizasyonların başarıları sportif faaliyetleri ve amatör sporun gelişmesini sağlamıştır (Önder & Batal, 2018); (Koçyiğit & Yıldız , 2014). Belediyelerin ortak oldukları organizasyonların büyüklüğüne ve sayısına bakılacak olursa ülkemizde büyükşehir belediyeler ve belediyeler amatör sporun gelişmesine çok büyük katkılar sunabilmektedir. İlgili belediyelere daha çok çalışma alanı verilmesi amatör sporun yaygınlaşması ve gelişmesini daha da artıracığı görülmektedir. Anayasamızın 59 maddesinde “devlet her yaşta Türkiye vatandaşlarının beden ve ruh sağlığı geliştirecek tedbirleri alır, sporun geniş kitlelere yayılmasını teşvik eder.” Bu noktada sporun geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması sadece Spor Bakanlığı görev alanı içerisinde bırakılmamalı bunu daha çok kamu kuruluşlarının da iş birliği çerçevesinde yapılması sağlanmalıdır (Yalçın, 2015).

5393 sayılı Belediye Kanununun 14 maddesine göre “*Gerektiğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir; amatör spor kulüplerine aynı ve nakdi yardım yapar ve gerekli desteği sağlar; her türlü amatör spor karşılaşmaları düzenler; yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan öğrencilere, sporculara, teknik yöneticilere ve antrenörlere belediye meclisi kararıyla ödül verebilir.*” Ayrıca Rekreasyonel ve sportif amaçlı tesisleri yapar ve yönetimi konusunda da geniş yetkilere sahiptirler (Belediye Kanunu, 2021).

Bunun yanı sıra 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi 7.maddesi m fıkrasına göre ise “*Büyükşehrin bütünlüğüne hizmet eden sosyal donatılar; bölge parkları, hayvanat bahçeleri, hayvan barnakları, kütüphane, mize, spor; dinlence, eğlence ve benzeri yerleri yapmak, yaptırmak, işletmek veya işletirmek; gerektiğinde amatör spor kulüplerine nakdi yardım yapmak, malzeme vermek ve gerekli desteği sağlamak, amatör takımlar arasında spor müsabakaları düzenlemek, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara, teknik yönetici, antrenör ve öğrencilere belediye meclis kararıyla ödül vermek.*” Hükümleri bulunmaktadır. Bu hükümler ülke amatör sporunun gelişmesi adına çok büyük katkılar sunmaktadır (Büyükşehir Belediye Kanunu, 2021).

Bu iki kanundan anlaşıldığı üzere hem sporun yaygınlaştırılması hem de spor tesislerinin kurulması ve yönetilmesinden sorumluluğunun olması amatör sporların gelişmesinde çok büyük etkili olabileceğini göstermektedir.

Yöntem

Bu araştırma nitel araştırma desenine göre içerik analizi yöntemine göre dayalı belgeler taranmıştır. İçerik analizi ve araştırma yapmanın amacı, bilgi yığınları arasında yoğun bilginin tasnif edilerek araştırma için gerekli bilgilerin ayıklanmasını ve değerlendirilmesini içermektedir (Gökçe, 2006). Araştırmada toplanan verilerin analizinde kronolojik sıralama ile elde edilen verilerin değerlendirilmesi yapılarak derleme bir araştırma deseni oluşturulmuştur. Ayrıca çalışma bir sonraki aşamada projelendirme niteliği kazandırılacak bir çalışma olarak tasarlanmıştır.

Bulgular

Türkiye sportif gelişimde son yıllarda büyük bir ivme kazanmış ülkelerden biridir. Ancak büyük gelişmeler halen daha olimpiyat oyunları gibi büyük organizasyonlarda istenilen madalya sayısına ulaşmada yeterli olmamaktadır. Ulusal liglerde ve ülke şampiyonalarında başarılı olan birçok sporcu uluslararası arenaya çıkınca gerçek potansiyel performanslarını sergileyememektedirler. Bunun bir çok sebebi olduğu gibi federasyonların bütçe ve sponsor gelirlerinin kısıtlı olmasından kaynaklı olduğu bilinmektedir. Federasyonların genel bütçelerini Spor Bakanlığı'nın vermesinden kaynaklı olarak bürokratik bir çok durum ortaya çıkmakta harcama kalemleri arasında alt yapı gelişimleri kısıtlı imkanlarla gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca yerel yönetimler istenilen seviyede spor alt yapısına destek vermede istek ve arzulara sahip olmamaktadırlar çünkü her belediye ve yönetiminde yer alan yöneticiler sporun toplumsal yapıya etkisine inancını taşıyamamaktadırlar. Bu durum da kurumsal aidiyeti en aza indirmektedir.

Bunun yanı sıra ülke eğitim politikasında köklü değişimlerin gerçekleşmesi gerekmektedir. Özellikle akademik başarının sosyal başarıyı engellediğini ve sportif, kültürel, sosyolojik gelişmenin arka planda kalmasına neden olan bir sistemden yeni bir sürdürülebilir sisteme geçilmesi gerekmektedir.

Ülke geleceğinin sadece akademik anlamda gelişmeyle olmayacağını aynı zamanda sportif, kültürel ve sağlıklı bireylerle geliştirilmesi için kalıcı çözümler sunulmalıdır. Dünya ülkeleri üzerinde en genç ve dinamik nüfuslardan birine sahip olan Türkiye'nin yetmiş insan kaynakları gücünü artırmak için sporun tabana yayılmasında bakanlıklar kadar yerel yönetimlerinde görev alması sağlanmalıdır.

Mevcut federasyon yapıları göz önüne alındığı zaman yapılan organizasyonların sadece federasyonlarla sınırlı olması sportif başarının yerele yayılmasını engellediği görülmektedir. Her federasyon yapısında yerel yöneticilerinde yer alması ve aidiyet duygusuyla bağlanması sporun birleştirici yapısına daha uygun olacak ve sporun amatör yapısını yüceltecektir.

Tartışma, Sonuçlar ve Öneriler

Araştırma çalışmamızda belediyelerin amatör spor dallarının gelişiminde çok önemli bir rol oynadığı görülmüştür. Özellikle sporun yaygınlaştırılmasında ve tesisleşmenin artırılmasında önemli bir olacaktır. Alanda yapılan araştırmalara göre yerel halkın belediyelerden beklediği hizmetler sadece bilinen belediyeçilik hizmetleri değil aynı zamanda sosyal, kültürel ve sportif hizmetlerde olmaktadır. 2004 yılında çıkarılan Büyük Şehir Belediyeler Kanununa göre belediyelere tanınan geniş yetki ve sorumluluklar doğru ve efektif yönlendirmelerle amatör sporun ülkede yaygınlaşmasında çok etkili olduğunu göstermektedir. İlgili yasa çıkarılmadan önce bu yetki ve sorumluluklar İl Özel İdareleri tarafından yüklenilmişti. Ancak bu durum sportif ve kültürel hizmetlerden daha çok mecburi hizmetlerin gelişmesinde daha etkili olmaktadır. Bu durum son 5 yıllık stratejik planlarda daha baskın bir şekilde görülmekte hemen hemen bütün belediyeler spor yatırımlarını her geçen gün daha da artırmakta ve spor kulüplerine, sporcularına destek ve yardımlarının da paralel bir şekilde arttığı görülmektedir. İlgili kanunlarda yapılacak olası madde değişiklikleri ile bu destek daha da artırılacağı hatta gümüntüzde mahalle statüsünde olan köylerinde bu hizmetlerden yüksek oranda yararlanacağı düşünülmektedir.

Alanda yapılan araştırmalara göre; Devcioğlu'nun (2005) yaptığı araştırmada spor politikaları ve ekonomik sistemlerinin düzenlenmesi halinde yerel yönetimlerle spor kalitesinin geliştirileceği görülmüştür (Devcioğlu, 2005). Bunun yanı sıra farklı yönde yapılan Gülay ve arkadaşlarının (2012) araştırmasında ise akademisyenlerin birçoğu; yerel yönetimlerin sportif faaliyetlere yerince katılmadığı ve destek vermediği, sporun yaygınlaştırılmasında aktif görevler almadığı yönünde görüşlerin ağır bastığını göstermektedir (Ozen, Koçak, Boran, Sunay, & Gedikli, 2012).

Devlet yapısının merkeziyetçi yapısının yeniden düzenlenerek merkezden çok taşra yönetiminin yeniden yapılandığı son yıllarda ölçek, vesayet yönetimi, katılımcılık, mali kaynakların yönetimi ve sorumluluklarının daha önceki yıllara göre daha etkin ve efektif kullanıldığı, yerinde yönetime geçişin olumlu sonuçları da beraberinde getirdiği görülmüştür (Urhan, 2008). 2002 yılında mevcut yasal düzenlemelere göre bazı belediyelerin geleneksel yönetim anlayışı ile çalışmalarını yürüttüğü gerçek yetki ve sorumluluklarını yerine getirmede eksik kaldıkları bir başka çalışmada ise mevcut yöneticilerin de oryantasyondan geçmeleri gerektiğini göstermiştir (Doğu, Kesim, & Sivrikaya, 2002). Bu durum 2004 yılında sistematik olarak değişkenlik göstereceği görülmektedir. Yerel yönetimlerin sportif faaliyetleri yürütürken doğru politikalarla uluslararası boyutta tanınırlığı elde edebileceği ve belediyenin reklam pazarlaması ve tanınırlığını artırmada çok etkili olacağı görülmüştür (Sunay, 2003). 2004 yılında çıkarılan büyükşehir yasası sonrasında ülkemizde ki büyükşehirlerin ilgili kanunlarla sınırlı oldukları yetki ve görevleri arasında yer alan yerel halkın spora teşvik edilmesinde, halkın talep ve istekleri doğrultusunda tesisleşme, koordinasyon da ve spor destekleri konusunda belediyelerin üstlerine düşen yetki ve sorumlulukları karşılamaya çalıştıkları görülmüştür (Kurt & Onağ, 2019). Yine aynı alanda yapılan bir başka çalışmada yeni kanunun sporun yaygınlaşmasında ve yeni bir sektör olarak spor ve reklam olgusunun bütünleşmesinde etkili olduğu ve yapılan organizasyonların yapıldığı şehre büyük bir kültürel değişim sağladığı görülmüştür (Doğu, Kardeş, & Atalı, 2013). Yine bu konuda ilgili yasaların değişiminden kaynaklı olarak gerek büyükşehirler gerek belediyeler gerekse ilçe alt belediyeleri çok büyük değişimler yaşamış ve bunu hizmetleri halka ulaştırma konusunda gözle görülebilen bir değişim olarak yansıtmışlardır. Özellikle tesisleşme ve kurumlar arası iş birliği konusunda büyük gelişmeler yaşanmıştır (Toprak & Şataf, 2009). Yerel yönetimlerin yapmış oldukları sportif tesislerin çokluğu üniversite öğrencilerini ve lise düzeyinde öğrencilerin spor yapmasında ve

aktif sportif faaliyetlere katılımında etkili olduğu bu tesislerin hemen hemen her mahalleye yaygınlaştırılması bu oranları daha da yukarı çekeceği bir başka araştırmada vurgulanmıştır (Yiğit, 2018).

Sonuç olarak araştırma konumuz olan amatör sporun gelişmesi ve belediye liglerinin gelişmesi adına 2004 yılında yürürlüğe giren kanun belediyeler çok büyük özgürlük alanı yaratmakta ancak kısıtlayıcı birkaç unsur madde değişiklikleri ile daha olumlu sonuçları beraberinde getirecektir.

Çünkü belediyeler ellerinde bulunan tesislerin niteliği, ekonomik gelirlerinin Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinden fazla olması, personel istihdamı konusunda esneklik durumlarının varlığı, kamu kurum ve kuruluşlarıyla iş birliği olanakları, hizmet sektörünün en küçük yerleşim yerlerine kadar rahatlıkla ulaştırılması gibi konularda diğer kamu kuruluşlarından daha rahat hareket kabiliyetleri dolayısıyla amatörün sporun yaygınlaştırılmasında daha aktif ve efektif rol alabileceklerdir. Ayrıca yerelde yaşayan halkın büyük çoğunluğu şehirlerde yaşadığı düşünülürse insan kaynakları olan sporcuların yetiştirilmesinde belediyeler öncü olabileceklerdir. Bunun yanı sıra Spor Bakanlığının üzerinden büyük bir organizasyon yükü alınarak bakanlığın daha işler hale getirilmesi sağlanmış olacaktır.

Yerel sponsorların daha aktif katıldığı ve katılmak isteyecekleri organizasyonlar sayesinde yerel yönetimlerinde iş birliği gelişmelerinin artırılması sağlanmış olacaktır. Bu ligler yapıldıkları bölgelerde doğal olarak sportif, kültürel, siyasal, marka ve tanınırlık ve jeostratejik birçok açıdan görünürlüğü artıracak bu organizasyonların düzenlenmesinde rekabet ortamları artacaktır.

İlleri temsil edecek kulüplerin belediyelerin nüfusları oranlarında belirlenmesi ve bu liglere katılan diğer bağımsız spor kulüplerinin de bu liglere katılırken aynı mevzuata göre hukuki konularının düzenlenmesi,

İçişleri Bakanlığına bağlı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğüne bağlı olarak faaliyet yürüten demek statüsünde olan kulüplerin yeni bir birim altında toplanarak ya Spor Bakanlığına bağlı özel bir duruma ya da statüye taşınması,

Belediye ligleri oluşturulurken alt kategori üst kategori nitelikleri ve elemelerinin net bir şekilde belirlenmesi, her yıl yapılacak organizasyonların bir haftalık festival şekline dönüştürülerek daha görünür hale getirilmesi,

Öneriler

Ülkemizde yeni düzenlenen yerel yönetimler ve büyük şehir yasası kapsamında spora özel bir başlık açılmalı ve sporcuların alt yapı olarak yerel yönetimlerce de desteklenmesi için sistematik bir yaklaşım sergilenmesi sporda başarıyı artıracaktır. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununda madde eklenmesi ve Belediyelerin düzenleyeceği amatör spor dallarının tam ve anlaşılır bir şekilde belirlenmesi, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile yapılacak karşılıklı Bakanlık Protokolleri, İçişleri Bakanlığında ya Spor Bakanlığında ya da özerk bir yapıda Belediye Ligleri ve Sportif Organizasyonları birimi oluşturularak her türlü tescil ve kurulların oluşturulmasında yetkilendirilmesi sürdürülebilir bir sistemi kurgulayacaktır.

Liglerin statülerinin oluşturulması ve yasal tanınırlığının kabulü, liglere katılacak sporcular için belediye spor kulüplerinin yasal statülerinin belirlenmesi, resmi lisans ve her türlü belge için belediyelere lisans bilgi sisteminde alan açılması (okul sporlarında olduğu gibi),

- ⇒ Başlangıç aşamasında kısa vadeli planlarla aksayan yönlerinin belirlenmesi ardından yakın ülkelerden belediyelerinde katılacağı davetli uluslararası organizasyona geçirecek şekilde sistemli bir şekilde organize edilmesi ve planlanması,
- ⇒ Belediye liglerine katılan bütün belediyeler bazı kriterlere göre katılımı sağlamaları şart koşulması (her yıl tesis yatırımı, sporcu alt yapısında her yıl düzenli artış, alt yapıdan en az 5 genç sporcunun takımlarda ve ferdi branşlarda yer alması),

- ⇒ Çok yönlü ortak iş birliği protokollerinin yapılması (Belediye- KYK yurt Müdürlükleri, Belediye- Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri, Belediye- Sağlık İl Müdürlükleri, Belediye – Milli Eğitim İl Müdürlükleri, Belediye – Aile Sosyal Politikalar İl Müdürlükleri ve alt belediyelerle)
- ⇒ Liglere en az iki ilçe belediyesinin mecburi yarışmacı katılımı sağlanması,
- ⇒ Lig statülerine göre önce ilgili şehir belediyesinin takvime göre ön eleme müsabakalarının yapılması,
- ⇒ Spor kulüplerinin desteklenerek hem tesislerin kullanımı hem de malzeme yardımları sağlanması,
- ⇒ Sosyal ve maddi anlamda dezavantajlı bölgelere pozitif ayrımcılık düzende daha fazla destek verilmesi,
- ⇒ Sporcu yetiştirilmesi hususunda mahalle ve köylerden de katılımın teşvik edilmesi,
- ⇒ Ulusal ve uluslararası markalarla iş birliği yapılması ve sponsor desteğinin sağlanması,
- ⇒ Bütün belediyelerin stratejik kalkınma planlarında hedef olarak bu liglerden de özellikle vurgulanması,
- ⇒ Türkiye Belediyeler Birliği'ni de sistemin içerisine dahil ederek bu liglere katılımın yaptırım gücünün artırılması,
- ⇒ Ligler düzenlenirken sadece sportif olgu ve kavramlar etrafında değil çok yönlü kültürel, sosyal ve kentleşme kültürünün de özendirilmesi,
- ⇒ Spor Federasyonlarını da işin içerisine dahil ederek ilgili organizasyonların hakem atamasından başlayarak akreditasyon süreçlerinde aktif görev almalarının sağlanması,
- ⇒ Sporda gelişmiş ülkelerin spor yönetimi ve aktif katılım düzeylerinin araştırılması,
- ⇒ Organizasyonların yapıldığı yerlerde üniversitelerin bilimsel katkı sunabilecekleri gerçeği ile iş birliği, etkin katılımlarının sağlanması (Düzenleme kurulu, Bilim Kurulu, Sağlık Kurulu vb.) ve aktif görevler verilmesi,
- ⇒ Ortak komitelerle alınacak kararlar doğrultusunda her yıl düzenlenecek elemelerde ve 2 yılda bir düzenlenecek büyük organizasyonlarda hangi yarışmaların oyunlara dahil edileceğinin belirlenmesi ve spor dallarının en fazla iki tanesinin sürekli değişiklik göstermesi (Organizasyona ev sahipliği yapacak illerin spor dallarına göre belirlenebilir).

KAYNAKÇA

Önder, H. A., & Batal, S. (2018). Yerel Yönetimlerin Uluslararası Spor Organizasyonlarındaki Rolü (EYOF 2017 - Erzurum Büyükşehir Belediyesi Örneği). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 22(2), 1053-1074.

(2019). Mevzuat: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=34029&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5> adresinden alındı

(2020). Nüfus: <https://www.nufusu.com/turkiye-nufusu-yas-gruplari> adresinden alındı

(2021). mevzuat.gov.tr: <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5216.pdf> adresinden alındı

(2021). Belediye Kanunu: <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5393-20150404.pdf> adresinden alındı

(2021). Büyükşehir Belediye Kanunu: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5216&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5> adresinden alındı

Atasoy, B., & Kuter, F. Ö. (2005). Küreselleşme ve Spor. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 18(1), 11-22.

Ağlönü, A., & Mengütay, S. (2009). Yerel Yönetimlerde Rekreasyon Hizmetleri ve Model Belirleme. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 6(2), 160-176.

Bayansaldız, M. (2003). Türk Spor Yönetiminde Finansal Kaynak Sağlama Çabalarının Değerlendirilmesi. Milli Eğitim Dergisi(160).

- Devcioglu, S. (2005). Türkiye'de Spor Sektörü Stratejilerinin Geliştirilmesi. *Verimlilik Dergisi*, 2, 0.
- Doğu, G., Kardeş, N. T., & Atalı, L. (2013). Büyükşehir Belediyesi Spor Politikalarına Yönelik Hizmetlerin İncelenmesi (Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Örneği). *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 25, 97-111.
- Doğu, G., Kesim, Ü., & Sivrikaya, Ö. (2002). Belediyelerin Sporla İlgili İşlevleri: Düzce Belediyesi Örneği. *Çağdaş Yerel Yönetimler*, 11(2), 89-106.
- Erkan, A. (2014). Bütçe Politikalarının Spor Alanında Sunulan Hizmetler Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi ve Değerlendirilmesi. *Emek ve Toplum*, 3(5), 111-131.
- Gökçe, O. (2006). İçerik Analizi - Kuramsal ve Pratik Bilgiler. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Kargün, M. (2014). Türkiye'nin Marka Deđerinin Pazarlanmasında Sportif Organizasyonların Rolü. Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor A.B.D., Doktora Tezi, s. 2-3-7.
- Koçyiğit, M., & Yıldız, M. (2014). Yerel Yönetimlerde Rekreasyon Uygulamaları: Konya Örneği. *International Journal of Sport Culture and Science*, 2(Özel Sayı), 211-223.
- Kurt, A., & Onağ, Z. (2019). Yerel Yönetimlerin Spor Politikalarının İncelenmesi (Manisa Büyükşehir Belediyesi Örneği). *Ulusal Spor Bilimleri Dergisi*, 3(2), 59-78.
- Ozen, G., Koçak, F., Boran, F., Sunay, H., & Gedikli, N. (2012). Türk Spor Yönetimindeki Mevcut Sorunlara İlişkin Akademisyenlerin Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Sportre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10(4), 107-116.
- Sunay, H. (2003). Türk Spor Politikasına Analitik bir Bakış. *Sportre Beden Eğitimi ve Spor Dergisi*, 39-42.
- Tezcan, M. (1992). Toplumsal Değişme ve Spor. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 25(2), 617-623.
- Toprak, D., & Şataf, C. (2009). Türkiyede Yerel Yönetimler Reformu Çerçevesinde Sosyal Belediyecilik Yaklaşımı. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 1(1), 11-24.
- Urhan, V.F. (2008). Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Yeniden Yapılandırılması. *Sayıştay Dergisi*(70), 85-102.
- Yüzgeç, A. A., & Özgül, S. A. (2014). Yerel Yönetimleri Sunduđu Spor Hizmetlerinde Hizmet Kalitesi (Gençlik Merkezleri ve Aile aşam Gençlik Merkezleri Örneği). *Spor Bilimleri Dergisi*, 25(2), 79-93.
- Yalçın, A. Z. (2015). Yerel yönetimlerde Katılımcı Bütçeleme. *Celal Bayar Üniversitesi İ.L.B.F. Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 22(2), 311-329.
- Zengin, E., & Öztaş, C. (2008). Yerel Yönetimler ve Spor. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*, 49-78.